B E S T U U R S R A P P O R T A G E

Januari - april 2016

1. Algemeen

Begroting 2.0

Dit is de eerste bestuursrapportage die wordt opgesteld volgens de uitkomsten van het project ‘Begroting 2.0’. Belangrijkste aanpassing: de rapportage is beknopt en benoemt alleen afwijkingen en die ontwikkelingen die daartoe kunnen leiden. Het doel is om door minder informatie te presenteren, de kwaliteit van de informatie te verhogen. En daarmee biedt het een betere mogelijkheid aan bestuurders om tussentijds bij te sturen.

De lopende projecten of actuele ontwikkelingen worden geduid in de bestuurscommissies, veelal in de vorm van een presentatie. Dit vraagt minder inspanning van zowel beleidsschrijvers als bestuurders, terwijl er meer interactie en dialoog ontstaat.

Belangrijkste afwijkingen

Het resultaat komt conform prognose uit op € 550.000 negatief. Hieraan liggen twee, reeds met het bestuur besproken, ontwikkelingen aan ten grondslag. Enerzijds verwachten we € 200.000 extra uit te geven om brandweermensen vakbekwaam te krijgen en te houden. Daarnaast heeft de bestuurscommissie Gezondheid de ruimte geboden om indicatief € 350.000 te investeren om de organisatieontwikkeling bij de GGD te stimuleren.

2. Programma Gezondheid

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Organisatieverandering
De ingezette organisatieverandering naar zelforganiserende teams en een betere aansluiting bij gemeenten vergt meer tijd dan ingeschat bij het opstellen van het organisatieplan GGD. Dit is besproken in de bestuurscommissie van 10 maart 2016. Tijdens deze vergadering is benadrukt dat het van belang is om onverminderd in te zetten op de ontwikkeling naar zelforganiserende teams. De bestuurscommissie is bereid om extra middelen beschikbaar te stellen voor de benodigde verandertijd (indicatief € 350.000).

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Pijler 1: Monitoring, signalering en advies:

Epidemiologie
In het organisatieplan van de GGD is ingezet op het versterken van epidemiologie door het uitbreiden van de formatie. Uitbreiding biedt onder andere de mogelijkheid om de landelijk verplichte gezondheidsonderzoeken uit te voeren op het niveau van de gebiedsteams, wat de effectiviteit van de gebiedsteams ten goede komt. In 2016 wordt het landelijk gezondheidsonderzoek onder volwassenen en ouderen uitgevoerd. Om te beoordelen of genoemde uitvoering inderdaad bijdraagt aan de effectiviteit van de gebiedsteams wordt na afronding van dit onderzoek de effectiviteit geëvalueerd.

Jeugdgezondheidszorg
Inhoudelijk valt op dat er vaker problematiek speelt rondom echtscheiding en armoede. Beide situaties kunnen een nadelige invloed hebben op de gezondheid en ontwikkeling van kinderen. De Academische Werkplaats Publieke Gezondheid wordt gevraagd om hier nader onderzoek naar te doen, met name gericht op vroegtijdige signalering en effectieve interventies.
Verder valt op dat registratie van kindermishandeling in het elektronisch kinddossier onvoldoende plaats lijkt te vinden. Nadere analyse is nodig om te kijken of hier daadwerkelijk sprake is van onvoldoende signalering of registratie. Ditzelfde geldt voor registratie in de verwijsindex.

Pijler 2: Uitvoering gezondheidsbescherming

Jeugdgezondheidszorg
De algemene bezettingsgraad van consultatiebureaus blijft, ondanks inspanningen, laag, gemiddeld rond de 70%. Er is geprobeerd om de lage bezettingsgraad door andere manieren van planning op te lossen, dit heeft echter geen effect gehad. Het onderwerp wordt daarom nader onderzocht en geanalyseerd.

Publieke gezondheidszorg asielzoekers en nieuwkomers
Het kabinet en de VNG hebben eind april een onderhandelingsakkoord Uitwerking Verhoogde Asielstroom gesloten. Met dit akkoord willen de gemeenten en het kabinet de integratie en participatie van vergunninghouders bevorderen, o.a. door extra inzet op lokale gezondheidsbevordering en preventie. Ook in Fryslân is sprake van een toename van het aantal vergunninghouders in de gemeenten. De GGD gaat in kaart brengen wat nodig is aan gezondheidsbevordering en preventie, en legt dit voor aan de bestuurscommissie gezondheid op 13 oktober.

Pijler 3: Crises en calamiteiten

Forensische geneeskunde
Voor forensische geneeskunde (lijkschouw en arrestantenzorg) spelen twee actuele ontwikkelingen. Ten eerste laat het aantal meldingen voor lijkschouwingen/euthanasie de afgelopen jaren een stijgende tendens zien. De bekostiging (lumpsum bijdrage van gemeenten) voor lijkschouw/euthanasie is tot op heden niet aangepast aan deze ontwikkeling.

Daarnaast is de tariefstelling de afgelopen jaren in beperkte mate geïndexeerd en niet aangepast aan overige (kosten-)ontwikkelingen. Het tarief is in 2016 reeds extra verhoogd en dit zal in 2017 ook gebeuren. Hierbij zal rekening worden gehouden met de aanbesteding in 2018.

Pijler 4: Toezicht:

Inspecties kinderopvang
In de kaderbrief 2017 - 2020 hebben wij gemeld dat het toezichtkader voor inspecties kinderopvang verandert per 1 januari 2017 (het Nieuwe Toezicht). Dit is met een jaar uitgesteld. Om te onderzoeken in welke mate de huidige ramingen aansluiten bij het nieuwe toezichtkader, brengen we dit thema in bij Operatie Stofkam. Het project Operatie Stofkam wordt uitgevoerd in het derde kwartaal van dit jaar.

Kinderopvang Sisa, werkzaam in 11 gemeenten in Friesland, is eind april failliet verklaard. Bij overname van deze locaties moet er opnieuw geïnspecteerd worden.

3. Programma Crisisbeheersing

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Geen.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Grootschalige Geneeskundige Bijstand (GGB)
In Noord-Nederland (waaronder de "vaste wal" van Fryslân) is in 2015 een project gestart onder leiding van de Regionale Ambulance Voorzieningen met als doel om het landelijke model GGB ("een nieuwe werkwijze voor geneeskundige bijstandsverlening bij grootschalige incidenten") te implementeren. De planning is er op gericht om dit medio 2016 af te ronden.

Na de implementatie op de vaste wal is gestart met een vergelijkbaar project op de Waddeneilanden ("Friese Waddeneilanden + Texel"). De implementatie heeft raakvlakken met de processen, mensen en organisaties van de RAV'en, Veiligheidsregio's (GHOR), het Rode Kruis en de Waddengemeenten. Elk van deze partijen heeft een verantwoordelijkheid voor het implementeren van het model binnen zijn eigen organisatie.

In het kader van beide projecten ("vaste wal en eilanden") worden nieuwe overeenkomsten gesloten tussen onder andere de VRF en de Regionale Ambulance Voorziening; uit deze overeenkomsten vloeien financiële verplichtingen voort voor de VRF.
In het traject zitten nog enkele onzekere factoren; ons streven is er op gericht om binnen de huidige budgetten te blijven.

Staat van de Rampenbestrijding 2016
In 2016 brengt de Inspectie Veiligheid en Justitie voor de derde maal een Staat van de Rampenbestrijding uit. Eerdere versies verschenen in 2010 en 2013. Op 28 april 2016 heeft de Inspectie het "Regiobeeld Fryslân" besproken met de voorzitter van onze Veiligheidsregio.

Uit het regiobeeld blijkt dat in Fryslân de meeste zaken op orde zijn. Voor verbetering vatbaar zijn onder andere de alarmering door de meldkamer (inclusief taakuitvoering Calamiteitencoördinator Meldkamer) en het Informatiemanagement. De Afdeling Crisisbeheersing gaat deze punten in 2016 oppakken.

4. Programma Brandweer

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

De verwachting van het eindresultaat 2016 is een voorzien financieel tekort van € 200.000. Dit ontstaat door een tekort op de portefeuille vakbekwaam worden. Conform afspraak in de bestuurscommissie Veiligheid wordt dit voorziene tekort gedekt door middel van aanvullende financiering van de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Ontwikkelingen

In de bestuurscommissie van 3 december 2015 is vastgesteld dat de huidige begroting van Brandweer Fryslân leidend is voor de ontwikkeling van Dekkingsplan 2.0. Het streven is om binnen dat kader de dekking te optimaliseren, de veiligheid te vergroten en waar mogelijk de brandweerzorg effectiever en efficiënter te maken.

Brandweer Fryslân heeft daarnaast met een aantal financiële uitdagingen te maken. Het gaat daarbij om de noodzakelijke maatregelen in het kader van:

1. arbeidshygiëne;
2. vakbekwaam worden; en
3. Meerjareninvesteringsplan.

Het totaal van deze ontwikkelingen is bepalend voor het toekomstige budget voor de Friese brandweerzorg: we gaan van een historisch gegroeide naar een beredeneerde begroting.

Ad 1. Arbeidshygiëne

De Inspectie SZW heeft ten aanzien van arbeidshygiëne bij 19 veiligheidsregio's een inspectieronde gehouden. Zo ook bij een aantal brandweerposten van Brandweer Fryslân. Uit het onderzoek is gebleken dat de brandweer onvoldoende zorgvuldig omgaat met vervuilde kleding. In 2015 heeft Brandweer Fryslân een warme risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) uitgevoerd en op basis daarvan werkt Brandweer Fryslân momenteel aan de arbeidshygiëne van repressieve medewerkers. Voor deze medewerkers wordt een handelingsperspectief ontwikkeld. Door materieelbeheer, huisvesting en vakbekwaamheid worden kosten gemaakt voor het faciliteren van schoon werken. Uiterlijk in het vierde kwartaal van 2016 worden de plannen van aanpak inclusief de financiële consequenties vastgesteld. Intussen wordt uitvoering gegeven aan alle quick-wins.

Ad 2. Vakbekwaam worden

In de bestuurscommissie van 17 maart 2016 is opdracht gegeven om de huidige paraatheid in stand te houden, en is ingestemd met het werven en opleiden van aanvullend personeel bovenop de huidige financiële middelen. In navolging op de bestuurscommissie is door afdeling Vakbekwaamheid in overleg met Brandweeropleidingen Noord BV (BON) een aantal aanvullende opleidingen afgesproken om te kunnen voorzien in de behoefte aan vakbekwaam personeel.

Uit dit overleg is gebleken dat in 2016 niet alle gewenste opleidingen meer aangeboden kunnen worden en dat het merendeel hiervan pas kan starten in 2017. Met de BON is overeengekomen om in 2016 additionele opleidingen aan te bieden voor manschappen en brandweerchauffeurs. In 2017 zullen additionele opleidingen voor manschappen, brandweer-chauffeurs, voertuigbedienaars en bevel-voerders georganiseerd worden.

Om de financiële consequenties van de opleidingen te kunnen blijven monitoren is een model opgesteld waarin de aanvullende kosten, verdeeld over diverse jaren, inzichtelijk worden. De benodigde financiën voor de aanvullende opleidingen in 2016 bedragen naar verwachting € 200.000.

Tegelijkertijd is een beheersingsmodel voor de operationele sterkte van de vrijwillige posten ontwikkeld. Per vrijwillige post maakt dit model inzichtelijk welke personen aangegeven hebben uit te willen stromen, welke personen op basis van leeftijd verwacht worden uit te stromen en hoe de bezetting zich verhoudt met de gewenste lokale operationele sterkte. Een eerste vergelijking van dit model met de prognose die op 17 maart 2016 is gepresenteerd, toont aan dat de uitstroom iets hoger is dan geraamd, maar past binnen de ingeschatte opleidingsbehoefte.

Ad 3. Meerjareninvesteringsplan (MIP)
Bij de regionalisering heeft het bestuur gekozen om uit te gaan van de historisch gegroeide kapitaallasten. Hiermee heeft het bestuur bij de start van Brandweer Fryslân op 1 januari 2014 een verwacht tekort op de kapitaallasten geaccepteerd van € 1,3 miljoen en is het onderwerp van gesprek in het bestuur hoe dit verwachte tekort kan worden opgevangen. De omgang met en omvang van dit potentiële tekort is afhankelijk van de resultaten van dekkingsplan 2.0. Immers, hiermee ontstaat een beredeneerde grondslag voor de toekomstige kapitaallasten. In afwachting van de uitkomsten worden investeringen nu zo gespreid, dat de continuïteit blijft geborgd en het tekort zich niet voordoet voordat het dekkingsplan is vastgesteld. Met deze spreiding en het nieuwe afschrijvingsbeleid verwachten we nu niet voor 2020 een tekort te presenteren op de kapitaallasten.

Vrijwilligersvergoeding
Naar verwachting wordt het budget ruim overschreden. Dit is inclusief de afdracht van de inkomensafhankelijke bijdrage zorgverzekeringswet. De overschrijding wordt verder deels veroorzaakt door de extra opleidingsuren voor de portefeuille ‘vakbekwaam worden’ en deels door het betrekken van de vrijwilligers bij de regionale brandweerorganisatie. Deelname in werkgroepen, betrokkenheid bij grote projecten en aanwezigheid bij diverse bijeenkomsten veroorzaakt een toename in de declarabele vergoedingen.

Een grondige analyse van de uiteenzetting van de vrijwilligersvergoeding wordt in de zomer van 2016 verder uitgewerkt. Hierbij wordt o.a. gekeken naar de uitsplitsing van oefenuren, uitrukuren, opleidingsuren en de eventuele normering daarvan richting dekkingsplan 2.0. De uitkomsten, inclusief de mate waarin de overschrijding incidenteel gedekt kan worden, worden in de tweede bestuurs-rapportage aan het bestuur gepresenteerd.

Ontwikkelingen Openbaar Meldsysteem (OMS)
Uit onderzoek van het Veiligheidsberaad blijkt dat de rol van de veiligheidsregio’s in het kader van het OMS herzien dient te worden. Zowel landelijk als regionaal moet een en ander opgepakt worden. Naar verwachting betekent de herziening dat de huidige begrote opbrengsten van € 210.000 per komen te vervallen.

5. Programma Organisatie

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Geen.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Bedrijfsvoering 3.0
De tijdelijke investering in het versterken van de functies bij P&O en Financiën loopt af in 2019.
In 2016 is de investering gelijk aan het oorspronkelijke voorstel om de middelen op het gemiddelde niveau te brengen met veiligheidsregio's die vergelijkbaar zijn qua grootte. De inzet van deze middelen richt zich primair op P&O en Financiën. Daarnaast investeren we in thema's als continu verbeteren, regelreductie en het automatiseren van arbeid, om zo een uitzetting van de begroting te voorkomen.

Voor dit jaar blijven we naar verwachting binnen de beschikbaar gestelde middelen. We toetsen jaarlijks of de afname in middelen leidt tot een afname in de kwaliteit van diensten, en in welke mate dit tot knelpunten in het primair proces leidt. Wanneer die situatie zich voordoet, informeren we het bestuur hierover, inclusief voorstellen hoe hiermee om te gaan.

Operatie Stofkam
Op 17 maart heeft het algemeen bestuur aan de auditcommissie de opdracht gegeven voor de uitvoering van 'Operatie Stofkam'. Doel van het project is om te beoordelen of de ramingen binnen de begroting realistisch zijn. De definitieve resultaten presenteert de auditcommissie aan het dagelijks bestuur op 14 december, waarmee het tevens input is voor de kaderbrief 2018-2021.

6. Financiën

Samengevat resultaat Veiligheidsregio Fryslân

Het resultaat komt conform prognose uit op € 550.000 negatief. De oorzaak van dit tekort is enerzijds de voorziene overschrijding op het vakbekwaam krijgen en houden van brandweermensen (€ 200.000) en anderzijds de voorziene overschrijding op de organisatieontwikkeling bij de GGD (indicatief € 350.000).

Begrotingswijziging bij deze bestuursrapportage (tweede wijziging)

De eerste begrotingswijziging 2016 is samen met de begroting 2017 – 2020 ter zienswijze voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. Deze wijziging wordt bij de behandeling van de begroting vastgesteld door het algemeen bestuur, in dezelfde vergadering als waarin de bestuursrapportage staat geagendeerd.

De begrotingswijziging die bij deze bestuursrapportage wordt aangeboden (zie bijlage), de tweede wijziging van 2016, heeft de hiervoor beschreven voor zienswijze ingediende wijziging als basis èn ziet daarnaast toe op de verwerking van de gevolgen van 'begroting 2.0' (vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 maart 2016) op het jaar 2016. Het belangrijkste gevolg is het vormen van het programma 'Organisatie' en daarmee een beter inzicht in de organisatie-overhead ten opzichte van de andere programma's. De aanpassing heeft geen gevolgen voor de hoogte van de uitvoeringsbudgetten. Daarnaast is de benutting van reserves aangepast op de laatste planvorming van de onderliggende bestedingen.

Ontwikkelingen en risico’s die kunnen leiden tot afwijkingen

De in de begroting genoemde risico's hebben in 2016 naar verwachting nog geen gevolgen voor de begroting.

7. Investeringskredieten

Tussentijdse actualisatie van de investeringen heeft geleid tot een aantal aanpassingen. Hierbij is gekeken of op basis van de technische levensduur de geplande investering dit jaar plaats moet vinden. Dit heeft ertoe geleid dat een aantal investeringen doorgeschoven zijn. Daar staan een aantal investeringen tegenover die naar voren zijn gehaald, om ofwel technisch noodzakelijke redenen dan wel economisch voordelige redenen.

Door de wijziging in de afschrijvingssystematiek heeft deze actualisatie geen gevolgen voor de exploitatie van dit jaar. In het kader van rechtmatigheid is het echter van belang dat de geactualiseerde lijst door het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

Investering 2016	bedrag
compressor afzuiginstallatie	18.604
Ademlucht	531.779
Ademlucht toestel	368.669
Bluskleding	234.263
Brandweer pers./mat. vaartuig	21.318
C 2000 apparatuur	155.857
Dienstauto	198.000
Duikpak	60.000
Helmen	115.527
harmoniseren ademluchtsystemen	50.000
Voertuigautomatisering (nieuw beleid)	496.777
harmoniseren brandweerrooster vrijwilligers	25.000
doorontwikkeling Safety Portal	20.000
Onderhoud ademlucht	364.597
Oefenmateriaal	40.165
Piketauto	116.600
Personeel/materiaalwagen	210.000
wasmachine / droger	27.047
Inventaris TS-en	412.162
Aggregaat Hallum	10.285
Warmtebeeldcamera	13.100
Brandweer	**3.489.750**
Topdesk	14.500
Smartphones, 250 stuks per jaar	100.000
Onderzoek naar verbindingen	35.000
Infrastructuur PM	40.000
Clearpass aanschaffen en implementatie	25.000
Ipads	50.000
Vervanging virusscanner (50K in 2016)	30.000
Thin clients en laptops, 200 stuks per jaar	100.000
Monitoren, 200 stuks per jaar	25.000
Vervanging Hello NT	60.000
Vervangen Core Switches (80K in 2016)	80.000
Audiovisuele middelen	10.000
Datawarehouse + onderzoek	185.000
Digitalisering	130.500
Visio/Bluestream	15.000
Koppelingen	30.000
Werkplekmeubilair	170.000
Upgrade Coda per 1-1-2016	150.000
Wifi 70JGZ-locaties	70.000
Rapportage onderzoek	70.000
Websites	167.000
Bedrijfsvoering	**1.557.000**

Investering 2016	bedrag
Vanuit mobiliteitsplan	100.000
Centrale toegangverlening	22.000
Slagboom, intercom, kaartlezers	25.000
Gebouwen Beheer Systeem	37.813
Beschrijfbare wanden	10.000
Huisvesting HTW	**194.813**
JGZ, herinrichtingskosten diverse locaties	135.000
Huisvesting JGZ	**135.000**
Kazerne Lemmer, inrichtingskosten	163.600
Kazerne Lemmer, nieuwbouw	739.800
Kazerne Lemmer, installaties	246.600
Kazerne Leeuwarden hoofd, carport	15.000
Kantine en keuken aanpassingen kazernes	40.000
Lockers en kapstokken kazernes	80.000
Onderhoud WKO /klimaat Heerenveen	100.000
Onderhoud klimaat Lwd hoofdpost	30.000
Kazerne Surhuisterveen grond	265.000
Verbouw Franeker	20.000
Sneek Wasplaats	10.000
Sneek Dak	15.000
Verbouwing Heerenveen	50.000
Centrale toegangverlening	198.000
Verbouwing Drachten 2e fase	69.397
Ademlucht werkplaatsen	40.000
Herinrichting sportterrein	10.000
Akoestiek Leeuwarden hoofdpost	20.000
Huisvesting BRW	**2.112.397**
Audiovisuele middelen RCC	205.000
Computerapparatuur RCC	20.000
Huisvesting RCC	**225.000**
Regionaal systeem forensisch artsen	40.000
Ouderportal en SMS broker	20.000
Vervanging Orion Globe	25.000
Vervanging Orion Osiris	25.000
Laptops screeners	10.000
GGD	**120.000**
MCU - ICT	111.320
MCU - voertuig	445.280
Crisisbeheersing	**556.600**
Totaal VRF	**8.390.560**

Bijlage 1. Begroting 2016, inclusief tweede begrotingswijziging

Programma gezondheid

	Lasten	Baten	Saldo
Pijler 1	11.889.107	135.509	-11.753.598
Pijler 2	7.916.072	3.473.151	-4.442.921
Pijler 3	1.011.600	541.719	-469.881
Pijler 4	1.142.421	1.142.421	0
	21.959.200	5.292.800	-16.666.400
Gemeentelijke bijdrage	0	16.666.400	16.666.400
Totaal gezondheid	21.959.200	21.959.200	0

Programma crisisbeheersing

	Lasten	Baten	Saldo
Producten crisisbeheersing	3.925.741	285.737	-3.640.004
Rijksbijdrage BDuR	0	2.788.729	2.788.729
Gemeentelijke bijdrage	0	851.275	851.275
Totaal crisisbeheersing	3.925.741	3.925.741	0

Programma brandweer

	Lasten	Baten	Saldo
Producten brandweer	30.627.411	781.132	-29.846.279
Projecten brandweer	1.001.846	399.000	-602.846
Rijksbijdrage BDuR	0	5.179.067	5.179.067
Gemeentelijke bijdrage	0	24.667.308	24.667.308
Reservemuaties	0	602.750	602.750
Totaal Brandweer	31.629.257	31.629.257	0

Programma Organisatie

	Lasten	Baten	Saldo
Organisatie-overhead	11.385.605	209.561	-11.176.044
Onvoorzien	500.000	0	-500.000
Gemeentelijke bijdrage	0	11.656.044	11.656.044
Rerservemutaties	0	20.000	20.000
Totaal Organisatie	11.885.605	11.885.605	0
Totaal VRF	**69.399.803**	**69.399.803**	**0**

Reserves en voorzieningen

Het geraamde verloop is na de begrotingswijziging als volgt:

Reserves	**1-1-2016**	**Storting**	**Onttrekking**	**31-12-2016**
Algemene reserve	€ 1.600.000	€ -	€ -	€ 1.600.000
Rechtspositie	€ 85.621	€ -	€ 20.000	€ 65.621
Gezondheidsenquete	€ 47.752	€ -	€ -	€ 47.752
Cultuur en leiderschap	€ 219.000	€ -	€ -	€ 219.000
Projecten brandweer	€ 885.000	€ -	€ 602.750	€ 282.250
	€ 2.837.373	€ -	€ 622.750	€ 2.214.623

Voorzieningen	**1-1-2016**	**Storting**	**Onttrekking**	**31-12-2016**
Opgebouwde spaaruren	€ 183.162	€ 6.500	€ 40.000	€ 149.662
Sociaal plan SN1B	€ 300.400	€ -	€ 218.000	€ 82.400
Groot onderhoud	€ 342.945	€ 320.000	€ 395.000	€ 267.945
	€ 826.507	€ 326.500	€ 653.000	€ 500.007